

World Water Week kijkt vooral vooruit

In Stockholm vond van 12 tot en met 18 augustus wederom de World Water Week plaats. Het thema was dit jaar 'Progress and prospects on water: striving for sustainability in a changing world'. Circa 2.500 deelnemers uit 140 landen woonden de speeches en presentaties bij, maar er werd vooral veel in de wandelgangen gediscussieerd over water en duurzame ontwikkeling. Ondanks geboekte vooruitgang moet in het licht van armoedebestrijding, gebrek aan sanitaire voorzieningen, watertekorten en klimaatverandering nog het nodige worden gedaan, aldus de deelnemers. Een impressie van Michael van der Valk.

Opvallend was de alomtegenwoordige aandacht voor klimaatverandering gedurende de gehele week. De directeur van het Stockholm International Water Institute (SIWI, organisator van de week) Anders Berntell, vatte het als volgt samen: "Weliswaar is vooruitgang te zien, maar er is nog steeds veel te weinig actie. En dat terwijl we met klimaatverandering nóg sneller moeten werken. We

Anna Tibaijuka (UN-Habitat) tijdens de openingssessie.

kunnen geen van allen zeggen dat we op klimaatverandering zijn voorbereid, maar het is duidelijk dat eens te meer de arme mensen het meest te verduren krijgen. Veranderingen in de beschikbaarheid van water zullen de wereldbevolking als eerste treffen."

De woensdag stond geheel in het thema van water en klimaat. Het in Delft gehuisveste Co-operative Programme on Water and Climate (CPWC) had het voortouw genomen bij de organisatie van deze dag. Programmacoördinator Henk van Schaik zat de ochtendsessie voor, waarna Duitsland het stokje overnam. Eerst werd aandacht besteed

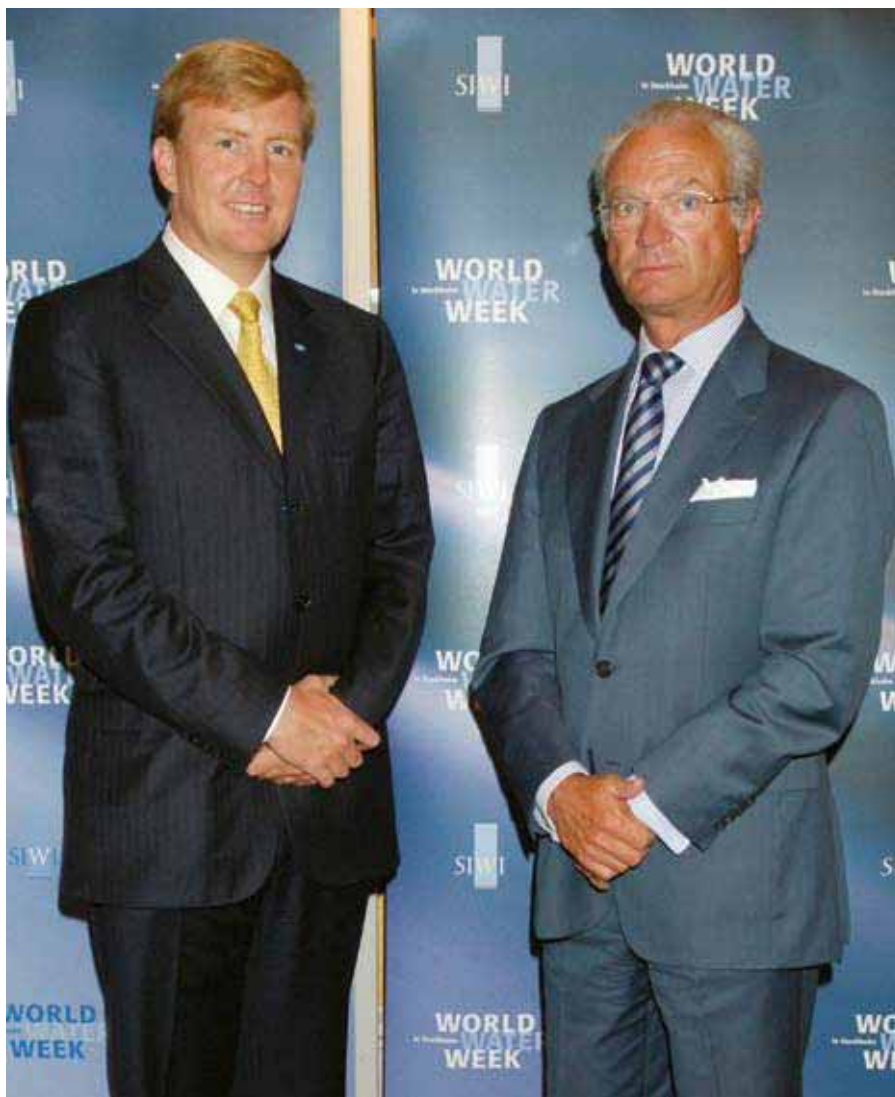
aan de gevolgen van klimaatverandering voor waterbeheerders in brede zin. Het gaat hierbij om verschillende sectoren en verschillende schalen.

Waar in Nederland met name Rijk en waterschappen en in mindere mate waterleidingbedrijven en provincies anticiperen op de hydrologische gevolgen van een verandering van klimaat, zijn het in ontwikkelingslanden vaak lokale drinkwaterinstanties die te maken krijgen met mogelijke veranderingen in neerslag en verdamping. Daarnaast is in arme landen de landbouw en dus de voedselproductie vaak meer kwetsbaar. Op extremen zoals Katrina na, leiden droogte en hoogwater in relatief rijke westerse landen eerder tot met name economische schade. In arme landen betekent droogte geen voedsel en leidt hoogwater direct tot levensbedreigende situaties. Aan de andere kant wijst een recente publicatie van de VN-wereldvoedselorganisatie FAO er ook op dat de bevolking in Bangladesh minder last zegt te hebben van het hoogwater zelf dan van de (in)directe gevolgen, zoals het verlies van land, de mogelijke noodzaak of verplichting tot verhuizing en de zorgen hierover.

Het ontbreken van goede sanitaire voorzieningen blijft een groot wereldprobleem, zegt Cecilia Martinsen, SIWI's projectdirecteur voor capaciteitsopbouw en sanitaire voorzieningen. "Er is echter steeds meer een besef dat het om meer gaat dan alleen gezondheid. Het gaat vooral ook om waardigheid van de mensen. Het hebben van goede sanitaire voorzieningen straalt ook sociaal uit. Je hoeft bijvoorbeeld niet je gasten de tuin in te sturen wanneer ze naar het toilet moeten. Voor mannen is het belangrijk dat de privacy van hun vrouw niet wordt aangetast. Verder zorgen goede sanitaire voorzieningen op scholen ervoor dat meer vrouwen van goed onderwijs kunnen genieten." Kroonprins Willem-Alexander: "Iedere dollar die aan sanitaire voorzieningen wordt besteed, is gelijk aan vijf dollar die wordt besteed aan tenminste vijf andere millenniumdoelen. Er lijkt evenwel steeds meer een taboe te rusten op het onderwerp hygiëne. Met het International Year of Sanitation (2008) voor de boeg is het hoog tijd om van het stigma rondom sanitaire voorzieningen af te komen.

Een goed gevulde zaal tijdens de sessie over water en klimaat.

De Zweedse koning Carl XVI Gustaf en kroonprins Willem-Alexander woonden het seminar 'Cities at risk: a warmer world and the big chill for urban planners' bij. Het colloquium besteedde aandacht aan de effecten van klimaatverandering op de zeespiegel en de gevolgen van zeespiegelrijzing voor de steden in kustgebieden (foto: Cecilia Österberg, Exray Foto/SIWI).

In Stockholm werden de meest recente modelresultaten van het Intergovernmental Panel for Climate Change (IPCC) gepresenteerd, gevolgd door de implicaties voor het waterbeheer. Renske Peters, directeur Water van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, vertelde tijdens de sessie over water en klimaat hoe de Nederlandse delta zich voorbereidt op de toekomst. Andere sprekers deelden de mening dat water en klimaat geen onderwerpen voor de toekomst zijn, maar problemen van gisteren en vandaag. Veel steun was er voor flexibel waterbeheer als noodzaak voor aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering. Risico- en kosten-batenanalyses kunnen bijdragen aan bescherming en een meer evenwichtige verdeling van water. Een klassiek axioma kwam naar voren: 'Failing to plan is planning to fail'. De planning dient bij voorkeur ook sectoraal te gebeuren, omdat er geen oplossing voor alles in één keer is. Meer kennisuitwisseling en capaciteitsopbouw zijn hierbij een voorwaarde. 'Water, Climate, Risk and Adaptation', een nieuwe publicatie van het CPWC, kwam duidelijk als geroepen. Ook veel aandacht kreeg het nieuwe onderzoekscentrum van het programma. Het thema

Renske Peters, directeur Water van Verkeer en Waterstaat, vertelde tijdens de sessie over water en klimaat hoe de Nederlandse delta zich voorbereidt op de toekomst.

Een opvallend nieuw initiatief in Stockholm was AKVO (esperanto voor 'water'), dat als doel heeft om op een met Wikipedia vergelijkbare manier informatie over water en sanitaire voorzieningen beschikbaar te stellen, en daarnaast oplossingen te bieden voor microfinanciering, onder meer via een 'marktplaats'.

UN-Habitat kondigde de start aan van een Global Water Operators' Partnership. Het moet gaan zorgdragen voor de communicatie tussen waterleveranciers, opdat zij zelf informatie kunnen delen en aldus tot oplossingen kunnen komen zonder van donoren en ontwikkelingsorganisaties afhankelijk te zijn.

klimaat kwam terug in de nieuwe 'Policy brief climate change adaptation and integrated water resources management' van het Global Water Partnership.

In de wandelgangen en tijdens meerdere sessies vonden voorbereidingen plaats voor het vijfde World Water Forum, dat in 2009 in Istanbul plaatsvindt. Turkije was dan ook breed vertegenwoordigd. Water en klimaat vormden het hoofdthema voor het politieke proces en hiermee ook voor de beleidsdragers die straks naar Istanbul zullen afreizen. De voorbereidingen hiervoor zijn reeds in volle gang. Minder aandacht bestond voor de EXPO 2008 in het Spaanse Zaragoza, die in het teken van water en duurzame ontwikkeling staat.

Een grote sessie vond tenslotte plaats over grensoverschrijdend grondwaterbeheer in het Midden-Oosten, mede georganiseerd door UNESCO. Het belang van internationale overeenkomsten over grondwater werd onderstreept. Gezien de huidige praktijk, waarin internationale wetgeving niet altijd als kader wordt gehanteerd, blijven zwakke partijen echter opgescheept met de status-quo, tenzij hun capaciteit voor onderhandeling zich versterkt, bijvoorbeeld middels coalities.

In 2008 vindt de World Water Week van 17 tot 23 augustus plaats.

Foto's: SIWI